

11.10.1987

Açılış

Bu yayınıımızda Nerede bir yoldaş varsa TKP oradadır programımızı ve Kürtçe programımızı dinleyebilirsiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

11.10.87

NEREDE BİR YOLDAŞ VARSA TKP ORADADIR

Bu yayınıımızda önce "Seçimler sol ve bağımsız politika üzerine"
sunacağız.
başlıklı yazımızı Ardından, ölümünün 20. yılında Komandante Che
Gervera'yı anıyoruz" başlıklı bir yazımızla, Şili'deki son politik
gelişmeleri konu alan bir yazıyı dinleyebilirsiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SEÇİMLER-SOL VE BAĞIMSIZ POLİTİKA ÜZERİNE

Yaklaşmakta olan erken seçimler, doğal olarak bütün sol parti-
lerin sıralarında, nasıl bir tutum alınacağı, bu alınan tutumun ne
ölçüde sözkonusu ^{severim} partinin ya da bir bütün olarak solun bağımsız
tutumu olabileceği üzerine görüşlere, tartışmalara yol açmakta.
Evet, uzun bir zamandan beri Türkiye solu, bağımsız politika sorunu
üzerinde düşünmekte ve tartışmakta. Bu düşüncelerin, bu tartışmaların
içinde yaşadığımız dönemde de olması, "peki bizim farkımız ne? ",
sorusunun sorulması,
"solun bağımsız politikası olmalı" isteğinin ortaya konması
son derece doğaldır. ^{Elbette} Evet, Türkiye solunun bağımsız bir politikası
olmalıdır, Türkiye solunun "ötekilerden", yani ~~dem~~ demokrasi mücadelesinde ^{vardır} yer alan başka güçlerden farkı vurgulanmalıdır.

Ama sorun, geliyor, ~~bu farkın ne olması gerektiği~~, bağımsız politika izlemenin ne anlama geldiği sorusuna dayanıyor.

Şimdiye kadar ülkemiz solunda bu sorulara verilen yanıtlar, bizce doğru değildir. ~~yetersizdir~~. Bugüne kadar, solun bağımsız politikasından başka güçlerle ortak noktaları değil, farkları vurgulamak anlaşılmıştır. Bugüne kadar solun bağımsız politikasından, en geniş güçleri ortak bir platformda birleştirici ~~güçler~~ değil, ^{ne olursun ya da} ~~farklılık ve çelişki~~ farklılıkların

~~Farklılıkların~~ ^{me} ~~vurgulanarak~~ ^{si} ~~ve~~ ^{anlaşılmalı} ~~solun~~ ^{ve kadınlık} ~~çabalarını~~ (geniş güçlerin çabalarıyla birleştirilen) ^{si} ~~politika~~ ^{değil} ~~değil~~, ^{ve kadınlık} ~~mutlaka~~ ^{ve kadınlık} ~~öteki güçlerden~~ ^{ve kadınlık} ~~farklılaşmayı~~ ^{ve kadınlık} ~~hedefleyen~~ ^{ve kadınlık} ~~politikalar~~ ^{ve kadınlık} ~~anlaşılmıştır.~~ ^{ve kadınlık} ~~Ülkemiz~~ ^{ve kadınlık} ~~solunun~~ ^{ve kadınlık} ~~bugüne~~ ^{ve kadınlık} ~~kadarki~~ ^{ve kadınlık} ~~pratigi,~~ ^{ve kadınlık} ~~bu~~ ^{ve kadınlık} ~~anlayışın~~ ^{ve kadınlık} ~~hiçbir~~ ^{ve kadınlık} ~~sonuç~~ ^{ve kadınlık} ~~vermediğini~~ ^{ve kadınlık} ~~açığa~~ ^{ve kadınlık} ~~çıkarmış~~ ^{ve kadınlık} ~~bulunuyor.~~ ^{ve kadınlık} ~~Peki,~~ ^{ve kadınlık} ~~öyleyse,~~ ^{ve kadınlık} ~~solun~~ ^{ve kadınlık} ~~bağımsız~~ ^{ve kadınlık} ~~politikasını~~ ^{ve kadınlık} ~~nerede~~ ^{ve kadınlık} ~~aramalı?~~ ^{ve kadınlık} ~~Solun~~ ^{ve kadınlık} ~~bağımsız~~ ^{ve kadınlık} ~~konumunu~~ ^{ve kadınlık} ~~ne~~ ^{ve kadınlık} ~~olusturmali?~~ ^{ve kadınlık}

Bu soruya verilecek olan birinci yanıt, solun ülkenin içinde bulunduğu durumdan çıkabilmesi için ~~ortak~~ bir programa sahip olmasıdır. Ülkesini değerlendiren, sorunlara yarından değil, bugünkü gerçekliğin içinden bakarak çözümler öneren, yığınları ilgilendiren sorunlara yığınların bugünkü durumunu, bugünkü bilinç düzeyini dikkate alan ve onların yığınları gerçekten hareketlendirecek yaklaşımlar ve istemler içeren bir program. İşte, solun bağımsız politikasının belirlenecek gerçekliğini

Sindige kadar
sol hep
parkine
ortaya öne
çıkardı,
ekvili bir
gün olabil-
di mi?
Yığınların
gösterdiği
bir alterna-
tif düşün-
me geldi
mi?

birinci nokta Çağımızda dünyada ve Türkiye'de, çizilecek olan budur. ^{sol görüşün} Yalnızca işçi sınıfının ~~dünyanın ve bir tek~~ ~~tek~~ ~~ülkelerinde~~ yığınların ve ~~insanlığın~~ bütün sorunlarına, ^a ~~tekrar~~ ediyoruz, bütün sorunlarına yanıt verebilecek öngörülere, önerilere sahip oldukları yadsınmaz bir gerçektir.

Ama bu gerçeği ilan etmek yeter mi? "Bizim bütün sorunlara çözümümüz var" diye ortaya çıkmak, sonra da hiçbir şey yapmamak, tam da solun geliştirdiği çözümlerin daha geniş yığınları kavraması önüne set çekmekten ^{olacaktır} başka bir şey olmaz. Buradan, ^{Ensell} solun bağımsız politikasının ^{örneği} ikinci ögesine, birlik politikasına geçmek istiyoruz.

Niçin ısrarlı bir birlik, ısrarlı bir bağlaşıklık politikası solu tüm öteki güçlerden ayırmaktadır? ^{or?} Türkiye'nin ve ~~dünyanın~~ bugünkü gerçeği, ^{gösteriyor ki} ~~dünyanın ve bir tek~~ ~~ülkelerinde~~ düne kadar yalnızca solun savunduğu görüş ^{ve} ~~istemi~~ ^{ve} burjuva muhalefet çevreleri ^{tarafından} ~~de~~ sahip çıkılmasıdır. Bugün, dünden farklı olarak, memlekette demokrasi olmadığını, işkence yapıldığını, Türk-Amerikan ilişkilerinin eşitsiz, ulusal çıkarlarla uyumsuz olduğunu, IMF ile anlaşmalardan ülkemizin zarar gördüğünü, ANAP hükümetinin zengini daha zengin, fakiri de daha fakir kıldığını burjuva muhalefet de söylemeye başlamışsa, ^{durup düşünmek gerek. Bundan kim korkuyor?} bundan korkması gereken, ^{bu} ~~bağımsız bir politika~~ ^{Bundan ipal durumu} adına ~~endişelerine~~ kapılan sol güçler değil, ANAP hükümeti ve onun ^{ardındaki} emperyalist güçleri ^{korukuyor}. Evet onlar korkuyor, ama bir şey de ^{olmuyor}, ~~Peki ne~~ ^{bu korkunun} ~~bu korkunun~~ ^{ANAP'ın} emperyalist çevreler ^{kim} ~~cece~~ ^{den} ~~den~~ ^{nasıl} ~~nasıl~~ ^{olacak?} olacak?
Sol, oluşturduğu, olgunlaştırdığı programında yer alan her istem için kendi dışındaki herhangi bir güçle birlikte yürümeye hazır olmalıdır. Daha da ötesinde, böylesi bir birliği özendirmeli, desteklemeli ve teşvik etmelidir. ^{Evet} ~~Çünkü~~, burjuva muhalefet yine de burjuva muhalefettir. Bunlar, savundukları görüşlerden geri adım atma ^{kte} bunları kalıcı ve kararlı politikalar haline getirme ^{kte} ~~ve~~ ikircimli davranıyorlar. ^{maktadırlar} Dar sınıf çıkarlarıyla zikzaklar çizmekte, kararsızlık göstermektedirler. Bu gibi durumlarda solun bağımsız politikası ^{belirleyici önem taşıyor} ~~öne~~ ^{çıkacaktır}: ~~Yani~~, Demokrasi mücadelesinin, yığınların kendi çıkar

hak ve çıkarları uğruna mücadelesinin çekim merkezi olmak. Böylesi bir çekim merkezi ancak, solun birliğinin pekişmesi, solun barış ve demokrasi uğruna mücadelede edebilecek bütün güçlerin birliğinin sağlanmasında belirleyici olmasıyla oluşabilir.

TKP, erken seçimler öncesinde, bütün sol güçlerin dikkatini bu görüşlere çekmek istiyor. ~~Referandum~~ 6 Eylül referandumunu ve sonrasındaki gelişmeler, ~~km~~ Türkiye'deki egemen burjuvazi içinde DYP'nin bir ANAP olmadığına ve, bir çatlak bulunduğunu, emperyalizmin ve işbirlikçi oligarşinin tercihini ANAP'tan yana koyduğunu bir kez daha kanıtladı.

6 Eylül referandumunu, emperyalist gericiliğin ve işbirlikçi oligarşinin bugünkü konumları karşısında yer alan hiçbir politik gücün, tek başına amaca ulaşamayacağını da bir kez daha kanıtladı. 6 Eylül referandumunu, solun gerek oy potansiyeliyle, gerekse görüşleriyle Türkiye'de dikkate alınması gereken bir güç olduğunu da gösterdi. Ama TKP'nin öteden beri savunduğu bu görüşlerin ~~yakın~~ bir kez daha doğrulanmış olması tek başına bir şey ifade etmiyor. Çünkü eğer sol ^{sonuç} ortak bir ^{program} platformda ve ^{giriş harca olma} birlik doğrultusunda bağımsız politikasını ortaya koyamazsa, politik gelişmelere aktif müdahale etmeden yan çizmeyi sürdürürse, şu manzara ile karşılaşacaktır: 1- Yığınların ~~ve~~ solun görüşlerini ödünç alan ya da savunan güçlerin peşinden gidecektir. 2-Sol, titizlendiği, özlediği bağımsız politikadan ^{başvurulan} mahrum kalacak, ~~köküklerden~~ ^{seçimlere} kendisini farklı gördüğü politik ~~mihraklardan~~ ^{başvurulan} mihraklarına aynı çizgiye düşmüş olmaktan kurtaramayacaktır. 3-Sahip olduğu konumları da yitirecektir.

~~Arın~~ Erken seçimlerin öncesinde bu gerçekler üzerinde düşünmek, sanıyoruz ki, Türkiye sol hareketinin yararınadır. Bundan ülkemizin kadar, bütün sol grupların her biri de bundan yarar sağlayacaktır.

Halk Burjuva
ulusunda
parçaları yalancı
dahi gelişme
levi, salt
sevmeceğin
at değişime
katılımları
oluşu yorunda
yan görüşlerin
yakın yalancı
liji ortak
sıktı.

"TKP'nin Sesi"

10/ Ekim 1987/Adn.

Komandante Che Guevara,

"Seninle zafere nasıl yürüdüysen şimdide aynı kararlılıkla ilerliyoruz" diyor Küba halkı Che Guevara üzerine söyledikleri şarkılarında.

8 Ekim 1967: Latin Amerika halklarının yetiştirdiği seçkin devrimcilerden Che Guevara hayatta değil artık. Bolivya'nın güney doğusunda esir alınan ve ~~xx~~ yaralı bir halde insafsızca kurguna dizilen Latin Amerikalı devrimcinin ölümünden bu yana 20 yıl geçti. Onun yaşamı 39 yaşında, en verimli çağında son buldu.

Che Guevara hemen profesyonel bir devrimci olmamıştır. "Küba'da sosyalizm ve insan" kitabında o, her devrimcinin büyük bir insanlık sevgisi ile dolu olması gerektiğini söyler. İşte bu duygudur ki, Che'yi daha genç bir ^{tip öğrencisi} doktorken Latin Amerika'ya yaptığı uzun gezilerinde

halkla kaynaştırmış, korkunç yoksulluklar karşısında halkın bilinçsiz çıkışlarına öncülük etme ve varolan düzeni değiştirme gerektiğini kavramasına neden olmuştur. Çhe bunu şöyle ifade eder: "O zaman temel olanı anladım: Eğer insan tek başına hareket ediyor, ilerlemeyi engelleyen düşmana karşı tek başına duruyorsa, yüksek çalışmalarla, olağan üstü gayret^{le} ve kendini feda etmekle hiçbir şey değiştirilemez".

Halkların kurtuluşu uğrunda savaşmak için yanıp tutuşan Çhe ile Küba 26 Temmuz hareketi lideri Fidel Kastro'nun Meksika'da başlayan ölümsüz dostlukları, genç doktorun yaşamında köklü değişikliklere neden olmuştur. Halklara sağlık hizmetleri götürmeyi düşünen bu insan, Granma çıkarması sırasında yapılan saldırıda doktor çantasını bırakıp silahı ele alarak kısa bir sürede tüm dünyaca tanınan gerillacı yaşamına ilk adımı attı.

Sierra Maestra dağlarında o, yaşamının en olgun dönemini geçirdi.

Marksizm-Leninizmi derinlemesine inceledi. Çok yoğun geçen kısa yaşamında o, ^{olarak} tüm yeteneklerini; (doktor, ekonomist, bankacı, savaşçı ve teorisyen, ajitator ve yazar, ~~xxxx~~ devrim davasına adanmıştır.

Küba devriminin en zor koşullarında onu daha da ileriye götürme arayışı içinde olan Che, doğal olarak yanlışlar yapmış ve bunu da açık yüreklilikle kabul etmeyi bilmıştır.

Bugüne kadar hâlâ bilinmeyen yanlarının ^{an} bulunduğu Che'nin yaşamı yıllarca burjuva basını tarafından spekülasyon konusu edilmiş, onu tek taraflı tanıtma çabaları sürüp gitmiştir. Che bir maceracı mıydı? Neden Bolivya'yı seçti? Tarihsel koşullar uygun muydu? Bu yöntem tüm Latin Amerika için geçerli midir? ^{gibi soruları,} ~~burjuvazi hâlâ~~ ^{gibi sorulara} birinci planda tutmaya çalışıyor. Bunlara ^{yanıt} vermek, geçmişi eleştirel bir gözle incelemek elbette önem taşımakta. Ancak, bu yöntemle ne Che'yi tanımak, ne de Latin Amerika gerçeğine yaklaşmak başarla-

maz.

Geride bıraktığımız bu 20 yıla baktığımızda, hem özgürlük adası Küba'da, hem de tüm ^{bu} Latin Amerika ~~kıtasında~~ büyük değişiklikler olduğunu görüyoruz. Bir yandan, bu kıtanın ilk özgür ülkesi sosyalizm kuruculuğun da emin adımlarla yürüyor. Bundan 30 yıl önce Che Guevara'nın başlattığı maçeteyle şeker kamışı kesme gönüllü çalışmalarının yerini ^{artık} tarımın % 90'ının makinalaşması almıştı, Che Guevara'nın bakanlık yaptığı dönem ^{artık} de temellerini attığı ulusal sanayi, (bugün tüm Latin Amerika halklarına emperyalizmin burnunun dibinde bağımsız gelişebilmenin mümkün ve tek çıkar yol olduğunu ispatlamıştı ^{bu} ~~artık~~; "Savunma, eğitim ve üretim" sloganı ile sosyalizm kuruculuğuna en aktif biçimde katılan Küba gençliği, bugün kurtulmuş ülkeleri cahillikten kurtarmak, sağlık hizmetleri götürmek, yaşam ~~xxx~~ düzeylerini yükseltmek için, bu ülkelerde gönüllü çalışarak "Che gibi enternasyonalist olacağız" andını hayata geçiriyor- ^{madık bu.}

lar.

*devrimci
sonuç
isihli*
KKP 3y Kongresinde belirlenen "hataları düzeltme" çizgisinden sonra Küba halkı *şimdi* elde edilen başarılarla daha bir eleştirici gözle bakmakta. Her türlü durğunluğu korkusuzca ortaya sermekte ve aynı zamanda, devrimin başarıları ile gurur duymaktalar. 30 yıla yakın bir süredir emperyalizmin her türlü saldırılarına rağmen, tüm sınavlardan başarı ile geçmiş olan bu halk, ölümsüz gerillanın bayrağını Amerikan kıtasında yükte tutmasını bilmiştir.

Koşullar Latin Amerika'da da değişmiştir. Bu koşullarda dönüşümler nasıl gerçekleştirilecektir? İşte bugün Latin Amerikalı devrimciler bunu ~~ta~~ ~~xxx~~ tartışıyorlar. Çhe'nin bir özelliği de inandığı yolda sonuna kadar kararlı olması, bir diğer özelliği ise eleştirilere

açık olmasıdır. Çhe sorunları bir çırpıda çözmeye kalkmaz, en derin bir şekilde nedenlerini incelerdi. Böylesi bir yaklaşım hem Amerikan kıtası, hem de tüm dünya devrimcileri için örnek bir davranıştır.

Fidel Kastronun "Komunist toplumun insanı" olarak nitelendirdiği Çhe Guevarayı aramızdan ayrılışı nın 20. yılında saygı ile anıyo ruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

6.10.1987

Müret

D.D., Şili'de diktatör Pinoşet yapay bir seçim hazırlamak istiyor. Bu seçimde kendi kendisini bir kere daha seçtirmeyi amaçlıyor. Ancak kağısında hiç de küçümsenmeyecek engeller var: Şili halkının %90'ı ve ve buna ek olarak, askersel cuntanın 4 üyesinden üçü. ~~Şi~~ Pinoşet'in hazırladığı seçime göre, başkan adayını cunta saptayacak. Ancak, cuntada yer alan deniz ve hava kuvvetleri komutanlarıyla jandarma komutanı Pinoşet'in adaylığına karşı. Bu general ve amiraller, 1989 yılında yapılmak istenen ~~seçimlerden~~ tek adaylı seçimlerde bir sivilin aday gösterilmesinden yana olduklarını resmen açıkladılar. Pinoşet'in adaylığına karşı çıkan cunta ~~üyesi~~ üyelerinden birisi, idealindeki hayalindeki adayı şöyle tanımladı: 50 yaşlarında ve bugün rejimin hem sürmesini hem de daha kabul edilebilir hale ~~gele~~mesini sağlayacak bir kişi. Bu sözlerden de anlaşılacağı gibi, Pinoşet'in başkanlığını uzat-

masına karşı çıkan cuntacıların kaygısı askersel diktatörlüğün ömrünü daha da uzatmak. ^{76!} Çünkü bugünkü durumda Pinoşet askersel diktatörlük için zararlı oluyor. Buna ek olarak, cunta üyeleri, Pinoşet gibi, bütün erki kendi ellerinde toplamış olan, öteki ~~xxxx~~ cunta üyelerini ikinci plana iten ve ülkeyi tek başına yöneten ~~xxxx~~ bir megalomanyak'la bir arada çalışmayı kabul edemiyorlarmış.]

Ama, D.D.- iktidarını uzatılabilmek için, Pinoşet'in de kendine göre hesapları var: Bir kere, herşeyden önce, cuntada çoğunluğu oluşturan generallerin muhalefetini kırmak. İkincisi, hükümeti sıkı kontrol altına alarak kendi cephe arkasını sağlamlaştırmak. ~~xxxxxxx~~ Üçüncüsü, ^{u,} sol ~~xxx~~, merkezi ve sağ kapsayan, Katolik kilisesine kadar uzanan muhalefetin üzerindeki baskıları arttırmak. Dördüncüsü,

Vařington'a olan bağlılığını her fırsatta dile getirmek. Çünkü, Pinoęet, ~~ülkede~~ yığinsal protestoların artması durumunda Amerika'nın kendisine iktidarı bırakma çağırısı yapmasından çekiniyor. Güney Kore'de Şun Doo Van'ın, Filipinler'de Markos'un başına gelenler Pinoęet'in uykularını kaçırıyor. Ama, son olarak ABD Pinoęet'e bu konuda bir kere daha güvence verdi. ABD'nin Güney Bölgesi Kuvvetleri Başkomutanı Löffke ile, Moneda sarayında, "asker askere" bir görüşme yaptı. ~~Tasarruflar~~ Görüşmeden her ikisi de hoşnut ayrıldı. Pinoęet Şili'nin Pentagon'a sadık kalacağı konusunda bir kez daha güvence verdi, Amerikalı general de ABD'nin Pinoęet'i askersel ve politik bakımdan desteklemeğe devam edeceğini, buna ek olarak Amerikan bankalarının Şili'ye hatırısayılır miktarda

bir ek ~~kredi~~ kredi açacağını bildirdi. Ve nihayet, Pinoşet'in, iktidarını uzatmak için son bir hesabı daha var, D.D., o da, 14 yıldan beri ~~yan~~ sürdürdüğü "komünizm tehlikesi" kampanyasını ateşlendirmek.

D.D., Pinoşet'i böyle hesaplar yapmak zorunda bırakan nedenlerin başında Birleşik Sol adlı bir halk hareketinin doğmuş olması. Söz konu- ^{şuluyor.}

su bağlaşıklık Pinoşet'in iktidardan devirip öldürttüğü, oyla gelmiş

/sosyalist Başkan Allyende'nin doğum günü olan 26 Haziran ^{ida} ~~gün~~ kuruldu. Bağlaşıklıkta KP, Sosyalist Parti, Şili Tarihsel Sosyalist Partisi, Radikal Parti, Hristiyan Sol Hareket, Birleşik Halk Eylemi Hareketi ve Devrimci

Sol Hareket yer alıyorlar. Birleşik Sol'un kuruluş bildirisinde, bu ~~kiş~~

~~kuruluş~~ örgütlerin diktatörlüğe en kısa sürede son vermek, politik,

~~ekonomik ve sosyal bunalımın üstesinden~~ ekonomik ve sosyal bunalımın üstesinden

gelmek ve demokrasiyi yeniden kurmak amacıyla güçlerini bir araya getirdikleri açıklanıyor. Bu hareketin saflarında, Marksistlerle dindarlar, bütün muhafefeti Pinoşet'in planları karşısında bir araya getirmek için omuz omuza çaba sarfediyorlar. Birleşik Sol , çok çeşitli yığ n eylemleri yapılmasını öngörüyor, Pinoşet'in 1980'de dayatmış olduğu anayasayı reddediyor, devlet terörüne ve militaristleşmeye karşı çıkıyor. Bunun yanısıra, halkın kendini savunmasının yasal bir hak olduğunu belirtiyor ve yığınların sabrının artık sınırlarına ulaştığının altını çiziyor. Birleşik Sol, bütün yurtsever güçlerin harekete geçirilmesi çağrısında bulunuyor, bütün halkın çıkarları göz önüne alınarak bir eylem programı hazırlanmasını öneriyor ve Pinoşet'in düzenleyeceği sahte seçime boykot çağrısında bulunuyor.

Şili'de , ~~bunun yanısıra~~ son zamanlarda işçi hareketi de eylemlerini yoğunlaştırdı. Ülkenin en güçlü sendikal örgütü olan bakır sanayisi işçileri sendikası , Başkan Allende yönetimi sırasında bakır madenlerinin kamulaştırılmasının 16. yıldönümünü kutladı. Yönetimine demokratik seçimler yoluyla solun temsilcilerinin geldiği bu sendika, askerlere de sivil halka da halkın servetini savunma, bağımsızlık için mücadele etme, bütün yurtsever güçlerin birliğini sağlama çağrısında bulunuyor. Bunun yanısıra, 19 profesör üniversitelerde grev yapıyor ve bu grev öğrenciler tarafından destekleniyor. Sokak gösterileri ve bu gösterilere saldıran polisle çatışmalar sürüyor.

Yıllık muhalefetin bu şekilde güçlenmesi karşısında Pinoşet, kendi deyişiyle, ~~halkın~~ "anarşi"nin üstesinden ancak kendisinin gelebileceğini

göstermeğe çalışıyor. Nitekim bu amaçla, en son olarak, KP'den ve Manuel Rodriguez Yurtsever Ceph esinden 12 genç siyasi belis tarafından öldüröl-
dü. Pinoşet iktidarı, öldüröl-en gençlerin silahla ~~makine~~ askerlere saldırdı^klarını iddia etti. Aslında ise bu, Pinoşet'in halka karşı yürüt-
tüğü kirli savaşın bir göstergesinden başka birşey değildir.

Bunun yanısıra, faşist yönetim ilerici ilere karşı çeşitli davalar düzenliyor. Muhalâflerin ağır cezalara, hatta idam cezasına çarptırılma-
sını istiyor. Son olarak, ülkeye gizlice girip yakalanan Sosyalist Parti-
si genel sekreteri ve Birleşik Sol'un başkanı Klodimiro Almeyda hakkında açılan dava bunun en son örneklerinden biridir. Aynı şekilde, KP yöne-
ticilerinden ve Halk Birliği hükümeti^{sırasında} ~~devlet~~ senatörlük ve bakanlık yapmış olan iki
bayan, Julieta Kampusano ve Mireya Baltra hakkında da ^adavalar açılmıştır.

Şili'deki askersel cuntanın 4 üyesinden üçü Pinoşet'in başkanlığı-
nın uzatılmasına karşı ama, silahlı kuvvetlerde en güçlü konumları e-
linde bulunduran ve devlet aygıtını da bütünüyle kontrolu altına almış
olan kara kuvvetleri komutanı Pinoşet'i destekliyor. Şimdi, Pinoşet'in,
cunta içindeki muhalefeti yenmek için, her zaman yaptığı gibi, baskın
basanındır yöntemine başvurması bekleniyor. Cuntanın Pinoşet'e karşı
olan üyelerinin Rix onun sinsi saldırılarına ne ölçüde karşı koyabilecek-
leri, Pinoşet'i alt edip edemeyecekleri bugünün Şili'sinde çok şeyi
belirleyecektir. Öte yandan ise, Şili halkı diktatöre karşıdır. En son
yapılan bir ~~xxxxxx~~ kamuoyu yoklamasında, Pinoşet'in, oyların
ancak %12'sini alabileceği ortaya çıkmıştır. Bu da Pinoşet'in seçim hi-

lelerine başvuracağını gösteriyor.

Şili'deki bugünkü durum, Pinoşet'in kendini bir kere daha zorla seçtirebilmek için ^{şim}~~şim~~ amacının karşısında iki engelin durduğunu gösteriyor. Bunlardan birisi cunta içi muhalefettir, diğeri ise halkın direnişidir. Ve kuşkusuz ki, Pinoşet, cunta içi muhalefetin üstesinden gelebilse bile, eninde sonunda halkın muhalefeti tarafından altedilecektir.

(Kaynak:Yeni Zamanlar, 37/1987)

376 -8
282

11.10.1987

TKP'nin Sesi

Kürtçe:

Ahmet

Konu: Boran ve Kutlu'nun basın top,

Sol Birlik seçim bil.

Arılı - 282

Guhdarên delal, çen roj berê sekreterê gıştiyê Komita Navçayi ya
~~PKT~~ ~~û xerokên xirîstiyên Partiyê Karkerên~~

PKT hevrê Haydar Kutlu û seroka gıştiya Partiya Karkerên Tirkîyê hev-
rêya Behice Boran bihevra li paytextê Belçikayê-~~la~~ Burkselê hevcivinek
veşem sazîrîn. Dî hevcivînê da Hevrê Haydar Kutlu û hevrêya Behice
Boran li ser yekbûna PKT û Partiya Karkerên Tirkîyê, li ser nêzîkbûnên
politik û programatik yê PKYT, zanîna ~~am~~ fireh dan. Jî Tirkîyê û
jî gelek welatên din gelek rojnamekar, nûçegihan tevi hevcivînê bûn.
Hevcivîna Hevrê Haydar Kutlu û hevrêya Behice Boran hîm li nav welat
hîm jî li dervayî welat gelekî deng da. Gelek radyo yê Ewrûpa rojava
û rojnamên partiyên bira li ser hevcivînê xeber dan.

Hevrê Haydar Kutlu û hevrêya Behice Boran gelek pîrsên rojnamekar û nûçegihanan bersiv kîrîn. Dî hevcîvinê da ~~belavokek~~ lî ser yekbûyîna PKT û Partiya Karkerên Tîrkiyê, lî ser ditînên Partiya Komunist ya Yekbûyî ya Tîrkiyê belavokek veşemi pêşkeşî rojnamekar û nûçegihanan bû.

Dî belavokê da bî kurtî evana nişan dîbûn.

"Îro lî pêşîya Tîrkiyê/^{pîrsiyara}derbasbûn û derbasnebûyîna demokrasiyê dîsekîne. Em berê pêşî jî bersiv dayîna daxweziya demokrasiyê ya gelê xwe ra xwe berpîrsiyar dîhesîbin. Em bawerî ku bî yekbûyîna PKT û Partiya Karkerên Tîrkiyê me dî rêya vê berpîrsiyarîyê ~~axa~~ ku îcab dîke da gavek avêtîye.

Cûdabûna hemû hêzên çep, bî taybetî jî cûdabûna hêzên çep yê şoreşger û neleyistîna rola ku îcab dîke dî tekoşîna demokrasiyê da bîleyn tîştê ku her kes qebûl dîke ye. Yekbûyîna PKT û Partiya Karkerên Tîrkiyê armanc dîke ku îman heye çepê viya were xuyakîrîn.

PKYT bî kimlikek ku nehatiye elimandin derdıkeve ortê. Ew kimlika nuh qireta jî bo ku ^{IV}pîrsiyarên gel yên rojinê ra jî iroyin da hûrındarên rasti were ditin, jî bo ku lî dîjî politika hêzên Emerîqakar, paşverû û militarist politikayek bîtebat, ~~şêxxxîx~~avadar û yekbûyî derbasê jiyanê bibe ye.

Hewcedariya civaka Tîrkiyê jî nûhbûna sosyal û polîtîk ra heye. Gel dî nav lêgerinê da, guherandinê dîxwaze. Ketîna rêya geşbûnek demokratîk hewcedariyek wûsaye ku jî xwe bera xwe nişan dîke.

Jî bo ku wana hemû bîserfîrazbîbîn tebatek demokratîk îcab dîke. Heta ku jî sosyal demokratan heta komunistan, jî demokratên Kurd heta Kemalistan, jî hêzên çep yên şoreşger heta hêzên dor û ber ~~şîxxxîşî~~ger ku alikariya hêzên çep yên herî fîreh peydanebe, dî navbera hêzên çep û

hêzên demokrasîyê yê dîn da dî bîngeha lihevhatînekê da hevkarîya demokratîk peydanebe gihîştîna armanca han pêknîne.

Dî programa me ya nuh ya bî şîklê ewilîn da fikrê demokrasîyê rolek girîng dîleyîze. Em iro dî çarçova kapîtalîzmê da alternatîfek demokratîk pêşda dajon. Em bawerîn ku heta demokrasî neyê parastîn û bîhêz nebe rêya derbasbûnî sosyâlîzmê neyê vekîrîn, derbasbûnê sosyâlîzmê ancax dî rêya demokrasîyê da dibe û geşbûnê sosyâlîzmê jî ancax bî geşbûnê demokrasîyê pêk tî.

Armanca me em hîn jî îroyîn da gel bîkîn hostayê demokrasîyê, civakê jî her aliyî da demokratîk bîkîn û rejîmek politîk ya demokratîk ya ku gel tevî bibe derbasê jîyanê bîkîn. Emê bîşîxwîlîn ku çanda demokratîk ya armanca meya bîngeh, çanda demokratîk ya sosyâlîzmê hîn

Lı pêşiya qezençkirina demokrasîyê berajek bihêz heye. Dı vê bera-
ja bihêz da vekirina qula, destpêkirina vexta demokratîkkirina anca
bı hevkarîya demokratîk ya hêzên muxalefetê yê fîreh bı imkan e.

Niha ji bo ku di hilbijartina 1 Mijdarê da encamek demokratik were girtin mecbûriyete ku hevkarîyek wûsa derbasê jiyanê bibe. Ji aliyê demokratîk kirinê da em di demê kritik da ne. ~~Nihaxjixhaxku~~ Di navbera partiyên muxalefetê yê ku bibabetiya demokratîk û ~~xxxhilbijartinxixMijdarêdaxencamekxxdemokratikxxwerexxitandinxmejbûriyex~~ xwedîyê heqê ketina hilbijartinê da ne da dibe ku hevkarîyek hilbijartinê ~~xxkxxhaxkarîyekxwûsaxderbasêxjiyanêxhax~~ ~~xxhaxpêkware~~. Di programên partiyên muxalefetê da mîsterekên demokratîk yê asgarî hene. Daxwazên hêzên çep yê şoreşger, yê sendîqan, komelên bêşe yê din û daxwazên ronakbîran ^û mîsterekên demokratîk yê wana bihev dikevin.

Guhdarên delal, dî belavokê da lî ser pîrsiyara Kurd jî wûsa tê gotin: ~~JixpîrsiyaraxxKurdxyaxx~~ Her ki diçe hin hêzên fireh dibinin ku pîrsiyara Kurd bî ~~zorxapolitikayx~~ zordestî hûrindar nabe. ~~JixpîrsiyaraxxKurdxx~~ weki ku dî programa me da jî hatiye n visandin jî pîrsiyara Kurd ra anîna hûrindarek aşîti, demokratîk û datnas giringîyek rojîni dîkşîne.

Guhdarên delal dî dawîya belavokê da wûsa tê gotin: Dî binê qedexê da girtîna partiya komunist, maddeyên 141-142, girtîna ber bi partiyên me şerma Tîrkiyê ye. Rejîma Evren-Ozal jî bo kuyekbûna PKT û Partiya Karkerên Tîrkiyê ~~pîndaxxaxrola~~ zêdekîrîna tevgera komunist pîndam bîke ~~ketîyaxxêrişaxkîxxdîjixherxxdixpartîyaxxêrişê~~ tîne ser her du partîyan. Em gazi dîkî ku hemû hêzên demokrasîyê û rojname lî dîjî êrişên han qututê bigrî. Jî bo ku em programa xweya ^{nuh} bî tesîra herî bîhêz derbasê jîyînê bikin PKYT hin jî nîha da endamê şîxwîla ~~legal~~ e.

Murik

serbest e.

Guhdarên delal, Yekîtiya Çep a Tîrkiyê û Kurdîstana Tîrkiyê ya ku ji aliyê 6 partiyan da hatiye damezîrandin li ser hîlbijartina giştî ya 1 Mîjdarê belavokek veşand. Dî belavoka Yekîtiya Çep da bi kurtî xevana nişan dîbin:

Hîlbijartina giştî di 1 Mîjdarê da çêdibe. Dî pêşîya hîlbijartina giştî da Tîrkiye û Kurdîstana Tîrkiyê ji geşbûnên wîsa ra bûn sahne ku geşbûnên wîsa bi hêsanî li tu welatekî nedihat ditin. Pîştî referandumê hukma Anapê di zagona hîlbijartîna da guherandinên girîng çêkîrin. Bi kurtî zagona hîlbijartîna ji bona partiya ku li ser hukm e, di hîlbijartîna pêşîya me de ji li ser hukm bîmine çî ku dihat îcabkîrin hat çêkîrin. Bi pîraniyek mezûn hat guherandin.

Di belavoka Yekîtiya Çep da nişan dibe ku hîlbijartîna 1 Mîjdarê di benê zagonabîngehina zordest ya 1982'yan da çêdibe, îcab dîke ku di pêşîya vê hîlbijartîna da hêzên muxalefetê ber bi qututak hevkar bibin.

Xenci MÇP'yê gere hemû partiyên muxalefetê dî çadçova daxweziya "J1 zagonabîngehin a 1982'yan ra na,zagonabîngehinek demokratik,zagonek hîlbijartinê ya demokratik" da yekbîbîn dî hîlbijartinê da qututek hevkar bîstinîn.

Yekîtiya Çep eşkere dîke ku hîlbijartina 1 Mîjdar 1987'an;
 -Dema ku lî ser komên xebatkarên fireh û lî ser tekoşina wan ya demok-
 rasi,serxwebûn,aşiti û sosyalîzmê ya dema ku terorek gur tê ajotin da
 çêdibe.
 -Lî bajarên mezin heya gundên herî dûr bî milyonan merov,bî karkeran ve,
 bî gundiyan ve,bî ronakbiran ve,bî xebatkarên din yê ku hatina van
 tenge ve ku dî binê ~~terorê~~ terora diktatoriyê da dî lepên politika ya
 aboriyê ya ku bî saya vê terore pêktê da dî nav zordesti zîlm,tunebûn,
 û xîzaniyê da dîgevîzin

-Lı welat bêşixwılı, bûhati, bîrçiti û terora dewletê liba dibe

-Ew rewşa gîştîya Tîrkiyê, lı Kurdîstana Tîrkiyê biqatbûyi tê ajotin,
xebatkarên Kurd yên ku dixwazın bî mirovi bijin, tenê jı bo ku Kurdîstana
jı bo ku endamên netewayeki cûdayi ne, jı bo ku xwediye zıman û çandek
cûdayi ne rastê êrişên ^{ecêb} ~~new~~ tîn.

-Ew rewşa ku rejima faşist afîrandîye lı ber çêkirina hîlbijartina
demokratik û serbest pîndan dibe, bî zagona hîlbijartîne ya nuh helqek
nuh bî pêkanînen kêyfi ye rejimê ve bûye, hîlbijartîna dı rewşek ku
lı ser hêşên pêşverû û şoreşger ~~qedexxhe~~, lı ser hîlbijartîna
qedexe hene da çêdibe.

-Jı hemû sedemên han Yekîtiya Çep eşkere dıke ku ~~hîlbijartîna~~ ^{max} ~~iximkan~~
tane ku hîlbijartîna l Mıjdarê hîlbijartînek azad û demokratik were
hesabkırın.

-Ji bo ku Partiyên Yekîtiya Çep qedexene bi xwe nekevin hîlbijartinê ji vê berê her tiştî rawşa hîlbijartinê ji bo ku ajitasyon û propogandaya xwe gurbîkî bihêjabike, ji bo ku dengê xwe bigihîne hemû xebatkarên komên xebatkar, ji bo ku programa Yekîtiya Çep, mer û ditinên vê di nav xebatkarên ku ji sedema hîlbijartinê bala wan ya politik zêade bûye û di nav lêgerinê da ne bela bike vê hemû imkanên ku da destan da ne biemilînin.

Guhdarên delal, roja hîlbijartinê di babeta tercihen raya da ji Yekîtiya Çep gazi dike ku ray ji parti û endamên wûsa ra were dayin:
 --Parti û endamên ku heq û azadiyên mirovî yê herî bîngeh diparêzin;
 j-Yên ku li dijî êşkence û zîlmê derdikevin,
 -Yên ku bêqeyd û şert berdana girtiyên siyasî û effûya giştî pêşdibînin,

-Yên ku şertê ewilîn yê demokrasiyê dî zagonabîngehinek demokartik da
dibînin û vê vezîfê datînin pêşîya xwe,

~~-Yên ku daxweziyên biheq yên gelê Kurd~~

-Yên ku bala xwe didin daxweziyên biheq yên gelê Kurd û li dijî zordestî û terora ser wî derdikevin,

Yên ku mijûlbûn û azadiya komelkîrîna dixwazin û wiya eşkere diparêzin

Belê guhdarên delal, Yekîtiya Çep gazidike ku hemû ~~welatîxwaz~~
welatîyên Kurd û Tirk rayên xwe bîdî parti û endamên ku hemû van
daxweziyan diparêzin.

Dî dawîya belavoka Yekîtiya Çep da wûsa tê gotin: ~~Em hilbijartî ne~~
ji bo ^{ku} ~~zûkîrîna~~ tecritkirina diktatoriyê ^{were zûkirin} û ji bo ku hêzên

demokrasiyê biqezenç derkevin ~~wekî platformekê~~ em hilbijartî ne ^{wekî}
^{platformekê} bihejabin.